



БАРАБАШОВ

Микола Павлович

(1894 - 1971)

в и д а т н и й
а с т р о ф і з и к ,
з а с н о в н и к
х а р к і в с ь к о ї ш к о л и
п л а н е т о з н а в с т в а ,
р е к т о р
Х а р к і в с ь к о г о

ОСНОВНІ ВІХИ ЖИТТЯ І ДІЯЛЬНОСТІ:



М. Барабашов під час перебування на лікуванні в Італії (м. Сан-Ремо). (1914 р.)



У домашній обсерваторії на Зміївській, 1

- **Микола Павлович Барабашов** народився 30 березня 1894 р. у м. Харкові у сім'ї лікаря-офтальмолога.
- У 1912 році закінчив 1-шу Харківську гімназію зі срібною медаллю.
- У 1912-1914 рр. — студент Дерптського, а з 1914-1919 рр. — Харківського університету. Після закінчення університету його було залишено при кафедрі астрономії для підготовки до професорського звання; водночас працював учителем.
- Саме тоді виходять його перші наукові праці в журналі Французького Астрономічного товариства «Астрономія» та «Известиях Русского общества любителей мироведения», присвячені дослідженням Сонця, Місяця та інших небесних тіл.





М. Барабашов і студенти



М. Барабашов у рефлектора

- Під час Громадянської війни Микола Павлович був зарахований до штату обсерваторії на посаду завгоспа.
- У 1922 р. отримав посаду астронома-спостерігача.
- У 1925-1926 рр. – завідувач астрономічним відділом у Всеукраїнському музеї ім. Артема
- З 1929-1933 рр. – завідувач фотометричним відділом Харківської палати мір і вимірних приладів.
- У 1930 р. Миколу Павловича було призначено директором Харківської астрономічної обсерваторії
- З 1933 р. – завідувач кафедри астрономії Харківського університету.

- У 1936 р., без захисту дисертації, Микола Павлович отримав науковий ступінь доктора фізико-математичних наук.
- У 1941-1943 рр. перебував в евакуації (м. Кзил-Орда)
- У 1943-1945 рр. М.П. Барабашов — ректор Харківського університету, але за станом здоров'я залишає цю посаду.
- Займається педагогічною і громадською роботою. Він один із засновників товариства «Знання» у Харкові.
- З 1948 р. — дійсний член АН УРСР.
- З 1949 р. — керівник Комісії з фізики планет при Астрономічній раді АН СРСР;
- З 1952 р. — голова Астрономічного комітету АН СРСР. Засновник Харківського планетарію (1957 р.). Депутат Верховної Ради СРСР 4-го — 5-го скликань. Герой Соціалістичної Праці (1969 р.).

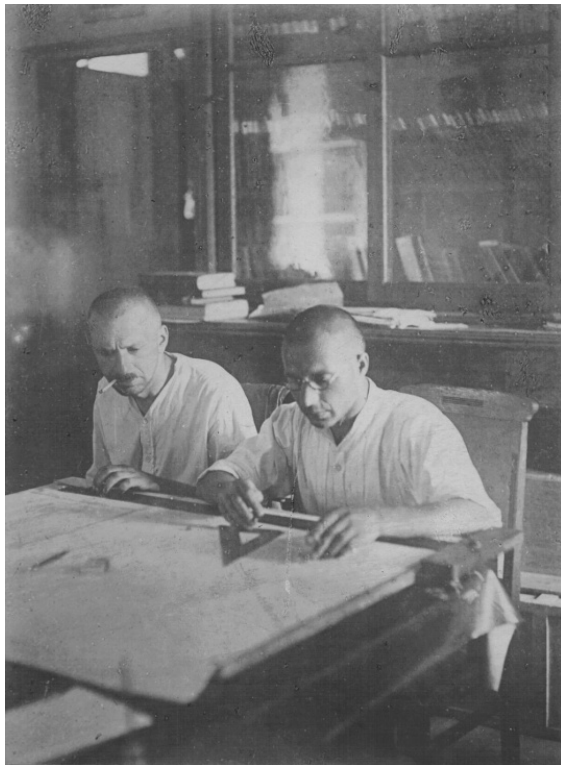


Академік М.П. Барабашов у робочому кабінеті. 1964-1966 р.



НАУКОВІ ПРАЦІ:

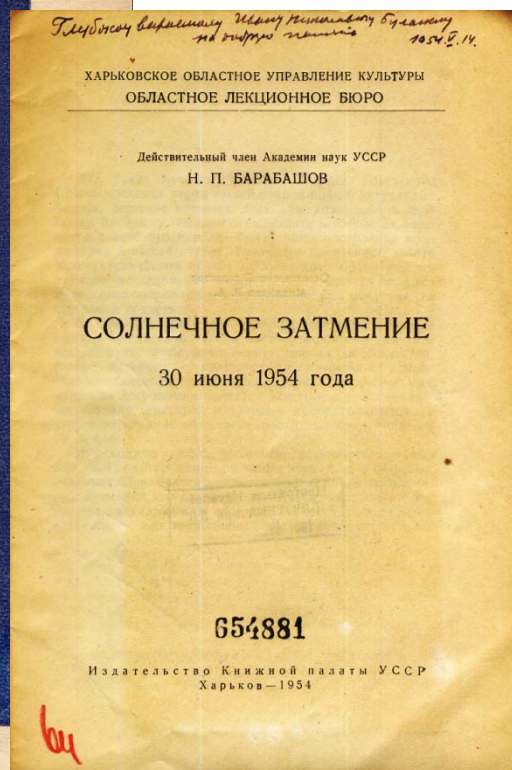
Основні напрями наукової діяльності Миколи Павловича присвячені вивченню фотометричних властивостей поверхонь Місяця, Марса, атмосфери Венери та Юпітера. Працював у галузі астрофізики, проводив дослідження фізичних умов на Місяці та ін. планетах.



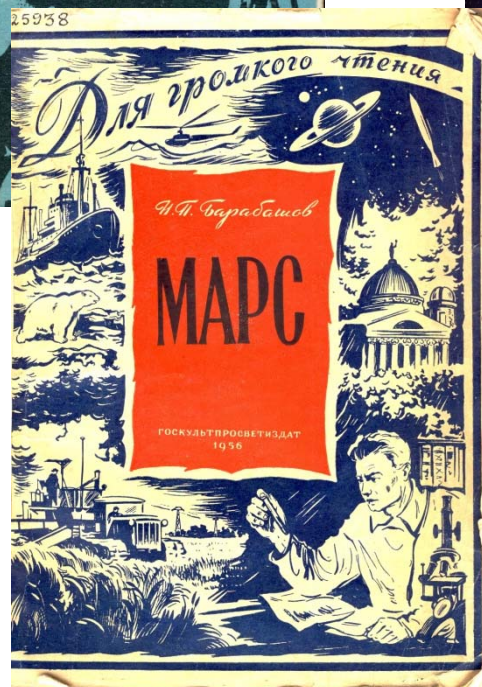
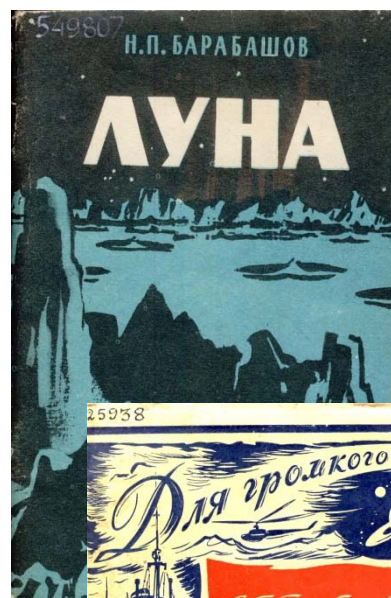
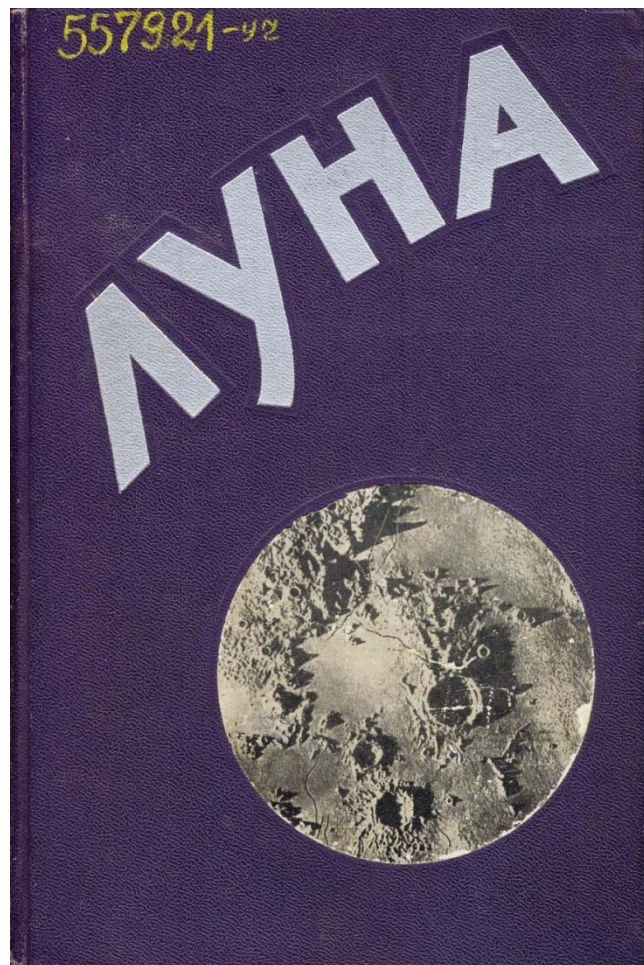
Астрофізик М.П. Барабашов та оптик – механік
М.Г. Пономарьов під час проектування
спектрогеліоскопу. 1929 р.

- Ще у 1918 р. Барабашов установив, що поверхня Місяця складається з вулканічних порід базальтового типу з великою пористістю. Це було підтверджено при безпосередньому вивченню Місяця космічними апаратами.
- У 1920-1926 рр. провів візуальні спостереження Марса і склав карту поверхні планети.
- Виконав велику фотографічну фотометрію поверхні Марса, Венери, Юпітера. Сконструював (спільно з М.Пономарьовим) перший в країні спектрогеліоскоп.

У БІБЛІОТЕЦІ ЗБЕРІГАЮТЬСЯ КНИГИ З АВТОГРАФОМ М.П. БАРАБАШОВА



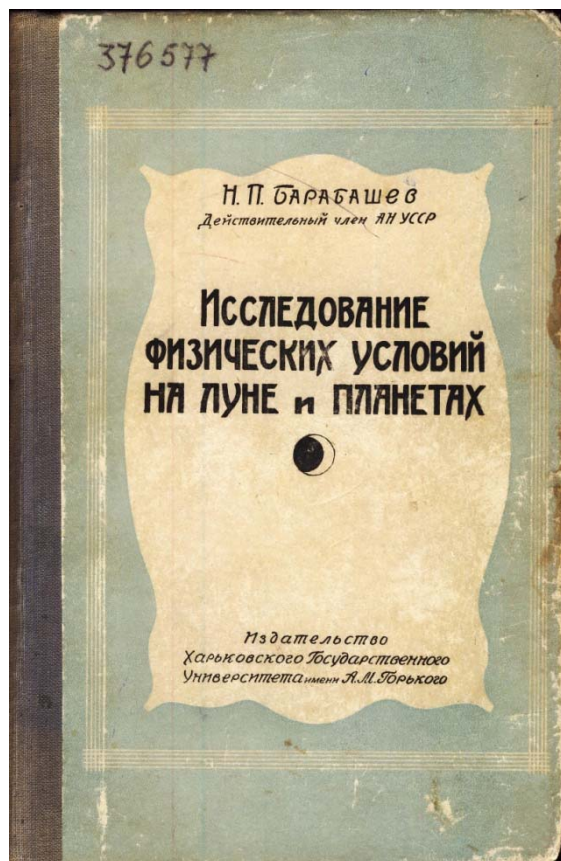
БАГАТО ЦІКАВИХ РОБОТ М.П.БАРАБАШОВА
ПРИСВЯЧЕНІ ДОСЛІДЖЕННЯМ МІСЯЦЯ І МАРСА



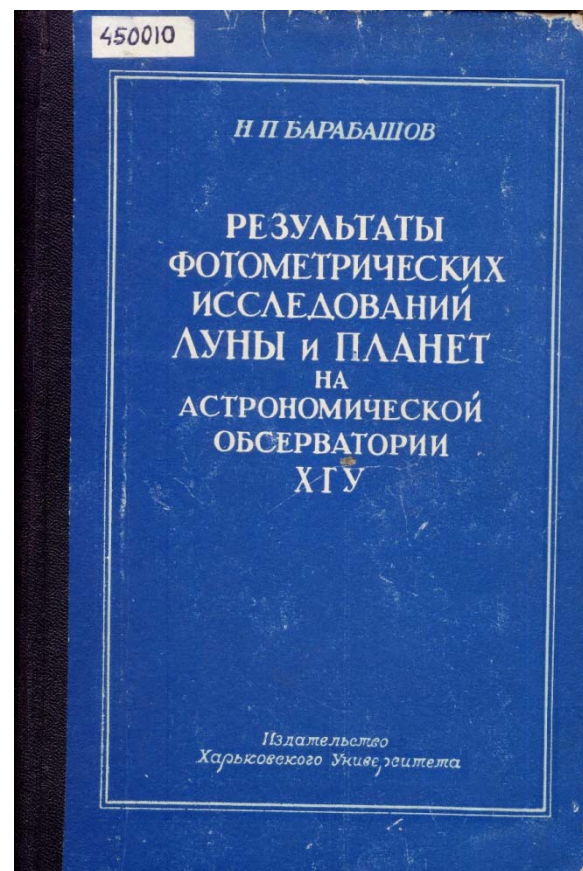
М.П. БАРАБАШОВ — АВТОР БЛИЗЬКО 600 НАУКОВИХ ПРАЦЬ.

Численні РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ ФІЗИЧНОЇ ПРИРОДИ МІСЯЦЯ І ПЛАНЕТ
Микола Павлович узагальнив у ряді монографій:

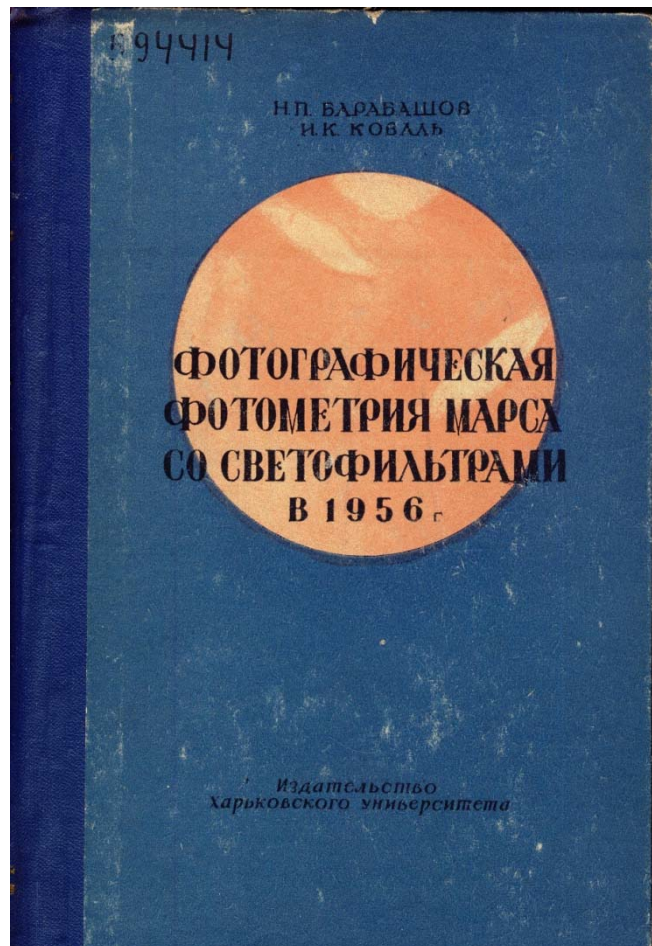
«Исследование физических условий на
Луне и планетах» (1952)



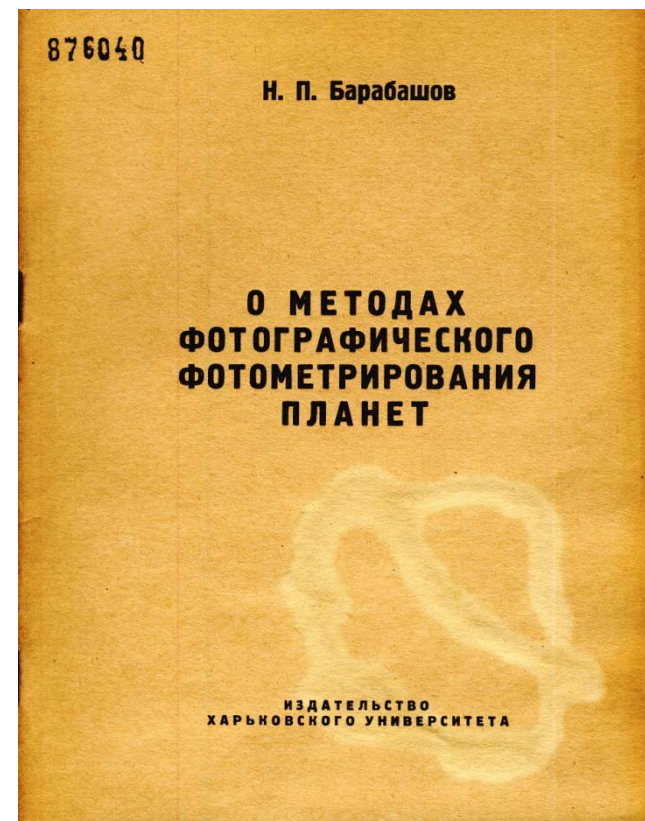
«Результаты фотометрических исследований Луны и планет на
Харьковской астрономической
обсерватории за 40 лет» (1957)



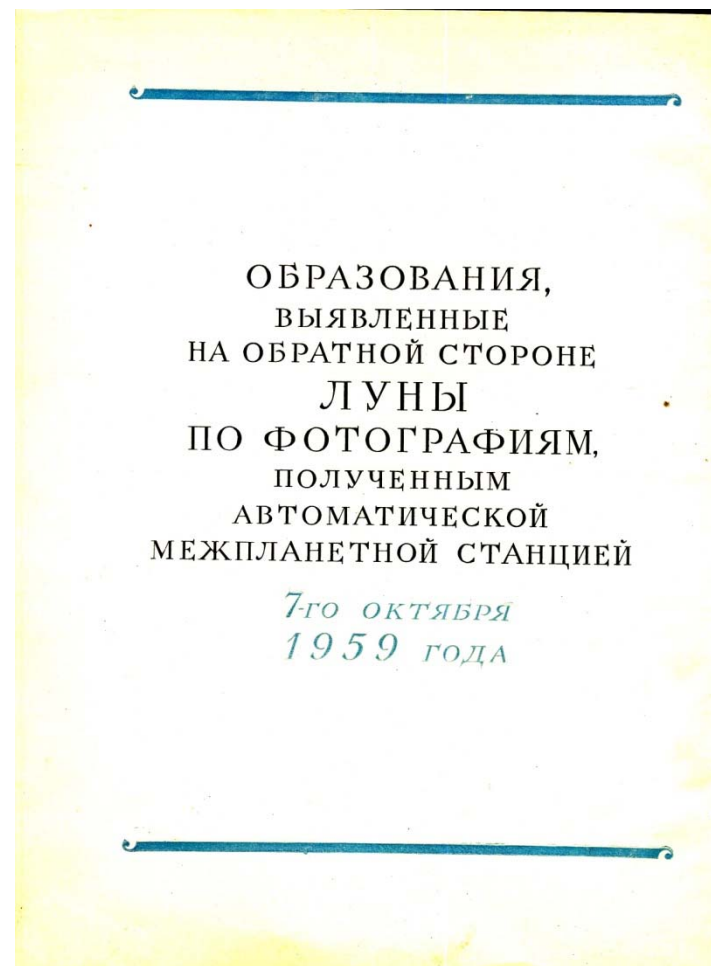
«Фотографическая фотометрия
Марса со светофильтрами в
1956 г.»



«О методах фотографического
фотометрирования планет» (1966 г.)



БАРАБАШОВ – ОДИН ІЗ АВТОРІВ І РЕДАКТОР ПЕРШОГО «АТЛАСА ОБРАТНОЙ СТОРОНЫ ЛУНЫ» (1960), ЯКИЙ СКЛАДЕНИЙ ЗА ФОТОГРАФІЯМИ З АВТОМАТИЧНОЇ СТАНЦІЇ «ЛУНА-3».



ІНТЕРНЕТ-ПОСИЛАННЯ

- <https://odnarodyna.org/content/akademik-barabashov-nauka-vot-cto-daet-mne-sily-zhit>
- <http://library.univer.kharkov.ua/OpacUnicode/index.php>
- <http://museum.kh.ua/academic/sumtsov-conference/2002/article.html?n=598>
- http://archives.kh.gov.ua/?page_id=4960
- <http://planetarium-kharkov.org/?q=grazhdanin-neba-n-p-barabashov-statja>
- <http://lecture.in.ua/rektori-harkivsekogo-universitetu-18052014.html?page=27>

